Polisi Presenoldeb

CREWYD: 01/24

CREWYD: Awdurdod Lleol

Ysgol Bro Preseli

Polisi Presenoldeb Sector Cynradd

Rheoli Polisi

Teitl y Polisi:	Polisi Presenoldeb ysgol i Ddisgyblion Ysgol Gynradd
Awdur:	Awdurdod Lleol /UDRh
Dyddiad gweithredu'r polisi:	Medi 2024 – Tachwedd 2025
Staff sy'n gyfrifol am yr adolygiad:	Y Pennaeth
Llywodraethwr Cyswllt	Mrs Rh James
Perchennog:	Y Pennaeth
Cylchred Adolygu:	Yn flynyddol
Dyddiad dechrau ar gyfer yr adolygiad nesaf:	Medi 2025

1. Datganiad cenhadaeth

Mae Ysgol Bro Preseli wedi ymrwymo i ddarparu addysg lawn ac effeithlon i bob disgybl ac mae'n cynnwys y cysyniad o gyfleoedd cyfartal i bawb ac yn croesawu'r cysyniad o gyfleoedd cyfartal i bawb.

Byddwn ni'n darparu amgylchedd lle mae pob disgybl yn teimlo'n werthfawr ac wedi'i groesawu. Rydyn ni wedi ymrwymo i'r egwyddor sylfaenol bod ymyrraeth gynnar a gweithio mewn partneriaeth yn hollbwysig wrth sicrhau presenoldeb, diogelwch a lles pob plentyn.

Bydd yr ysgol yn dilyn gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru Gyfan a phrotocolau lleol mewn perthynas â materion penodol a hawdd eu hadnabod sy'n atal plentyn rhag cael mynediad i addysg, neu lle mae pryderon diogelu.

Mae lefel uchel o bresenoldeb ysgol yn hanfodol er mwyn i ddisgybl gyrraedd eu cyflawniad addysgol llawn. Byddwn ni'n gweithio'n gyson tuag at gyrraedd cyfradd presenoldeb ysgol o 100% ar gyfer yr holl ddisgyblion. Byddwn ni'n manteisio ar bob cyfle i gyfleu pwysigrwydd presenoldeb ysgol yn rheolaidd a phrydlon i ddisgyblion a'u rhieni neu gofalwyr.

Mae presenoldeb ysgol yn ddarostyngedig i gyfraith ac arweiniad addysg ac mae ein polisi presenoldeb ysgol wedi'i ysgrifennu i adlewyrchu'r ddeddfwriaeth yma, a'r arweiniad a gynhyrchir gan Lywodraeth Cymru. Am wybodaeth yn ymwneud â'r ddeddfwriaeth a'r arweiniad yma, ewch i Atodiad 2.

Mae'r ddeddfwriaeth yn darparu ar gyfer diwrnod ysgol sydd i'w rannu yn ddwy sesiwn gydag egwyl cinio yn y canol ac i fod ar gael am 190 diwrnod mewn unrhyw flwyddyn ysgol. Bydd cofrestru yn digwydd ar ddechrau sesiwn y bore ac yn dilyn y cyfnod cinio diwethaf

Bydd yr ysgol yn adolygu ei systemau yn flynyddol ar gyfer gwella cyfraddau presenoldeb ysgol er mwyn sicrhau ei fod yn cyflawni ei nodau a'i thargedau penodol fel y nodwyd gan y Llywodraethwyr, yr awdurdod lleol, Consortiwm a Llywodraeth Cymru.

Bydd y polisi yma'n cynnwys y gweithdrefnau y bydd yr ysgol yn eu defnyddio i weithio tuag at gyrraedd ei thargedau presenoldeb ysgol, fel y'u pennir gan yr awdurdod lleol.

2. Hyrwyddo presenoldeb ysgol

Sail presenoldeb da yw partneriaeth gadarn rhwng yr ysgol, rhieni, gofalwyr a'r disgyblion.

Byddwn ni yn sicrhau bod y disgyblion yn effro i bwysigrwydd cyfraddau presenoldeb ysgol da, a sut bydd hyn o fantais iddyn nhw nawr ac yn y dyfodol; byddwn ni yn cynnig cynlluniau gwobrwyo ar gyfer y dysgwyr unigol, dosbarthiadau a grwpiau blwyddyn sydd â lefelau presenoldeb ysgol uchel, sydd heb absenoldeb heb ei awdurdodi a/neu sydd wedi dangos eu bod yn gwella eu cyfraddau presenoldeb ysgol yn sylweddol.

Byddwn yn defnyddio amrywiaeth o strategaethau i ymyrryd yn gynnar i annog cyfraddau presenoldeb ysgol gwell ar gyfer disgyblion unigol, a'u cynorthwyo i oresgyn unrhyw rwystrau a allai fod yn atal y lefelau presenoldeb ysgol disgwyliedig. Gallai'r strategaethau hyn fod yn yr ysgol, neu gellir eu gweithredu ar y cyd â phartneriaid eraill i sicrhau'r gefnogaeth fwyaf priodol i'r unigolyn a'i deulu.

Bydd y cytundeb rhwng y cartref a'r ysgol yn cynnwys manylion o sut byddwn ni yn gweithio â rhieni a chynhalwyr, yn ogystal â'r disgwyliadau o'r hyn sydd angen iddyn nhw ei wneud er mwyn sicrhau bod disgyblion yn llwyddo i gael cyfradd presenoldeb ysgol dda. Caiff y disgwyliadau yma, a'r canlyniadau posibl o beidio â bodloni'r disgwyliadau, eu hysbysu'n rheolaidd i rieni trwy gydol y flwyddyn academaidd mewn gwahanol ddulliau fel negeseuon testun, gwefan yr ysgol, cylchlythyrau ac yn ystod nosweithiau rhieni.

3. Gweithdrefnau ysgol

Bydd unrhyw ddisgybl sydd yn absennol ar gyfer sesiwn cofrestru'r bore a sesiwn cofrestru'r prynhawn yn cael nodi fel absennol â chaniatâd, heb ganiatâd neu ar weithgaredd addysgol awdurdodedig (presennol y tu allan i leoliad yr ysgol). Dim ond y Pennaeth, neu'r aelod o staff sy'n gweithredu ar ei ran/ei rhan, sydd â'r hawl i awdurdodi absenoldeb.

Os nad oes rheswm hysbys dros yr absenoldeb yn ystod y sesiwn cofrestru, bydd yr absenoldeb yn cael ei gofnodi fel un heb esboniad (cod N). Yna, bydd yr ysgol yn gweithredu'n brydlon fel rhan o'i strategaethau ymyrraeth gynnar a diogelu. Bydd hyn naill ai ar ffurf neges destun, galwad ffôn neu lythyr at y rhiant neu'r cynhaliwr i ddod o hyd i reswm am absenoldeb y disgybl. Os na fydd rheswm yn cael ei dderbyn ar ôl 5 diwrnod ysgol, neu os nad yw'r rheswm yn rhesymol, bydd y disgybl yn derbyn cofnod absenoldeb heb awdurdod (cod O).

Bydd y codio ar gyfer unrhyw absenoldebau yn unol â'r arweiniad a ddarperir gan Fframwaith Presenoldeb Cymru Gyfan Llywodraeth Cymru fel yn Atodiad 1.

4. Prydlondeb

Sesiwn cofrestru'r bore yn digwydd ar ddechrau'r diwrnod ysgol am 8:50am. Bydd y gofrestr ar agor am 30 munud o'r amser yma, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru. Bydd unrhyw ddisgybl sydd yn cyrraedd ar ôl yr amser yma yn derbyn absenoldeb heb awdurdod (cod U), oni bai fod eglurhad derbyniol e.e. cludiant ysgol yn hwyr. Bydd unrhyw ddisgybl sydd yn absennol ar gyfer y sesiwn cofrestru oherwydd apwyntiad meddygol cynnar yn derbyn y cod absenoldeb ag awdurdod priodol (M yn yr achos yma).

Bydd disgyblion sydd yn cyrraedd ar ôl i'r ysgol ddechrau ond cyn diwedd y cyfnod cofrestru o 30 munud yn cael eu cofnodi fel hwyr (cod L).

Bydd cyfnod cofrestru'r prynhawn yn dechrau am 12:50. Bydd unrhyw ddisgybl sydd yn cyrraedd ar ôl yr amser yma yn derbyn cod yn bresennol ond yn hwyr os ydyn nhw'n cyrraedd o fewn 30 munud (cod L) neu absenoldeb heb awdurdod os ydyn nhw'n cyrraedd mwy na 30 munud ar ôl dechrau cyfnod y prynhawn (cod U).

Mewn achos o ddisgybl yn cyrraedd yn hwyr tair gwaith, bydd yr ysgol yn cysylltu â'r rhieni drwy lythyr yn nodi'r effaith ar bresenoldeb y plentyn a'u cyrhaeddiad dilynol. Pe bai'r

disgybl yn parhau i gyrraedd yn gyson ar gyfer y sesiwn cofrestru ar ôl derbyn llythyr, bydd yr ysgol yn gwahodd y rhiant neu gynhaliwr i ddod i drafod rhwystrau sy'n atal y plentyn rhag cyrraedd yn brydlon a chynnig cymorth lle bo'n briodol. Yn dilyn y cyfarfod, os bydd y disgybl yn hwyr eto, bydd y rhieni/gofalwyr yn derbyn gwahoddiad i gyfarfod gyda'r Pennaeth neu'r swyddog arweiniol dros faterion presenoldeb ysgol ynghyd â'r Llywodraethwr Cyswllt dros faterion presenoldeb ysgol er mwyn trafod y sefyllfa a gweithredu ymhellach os oes angen.

Bydd rhieni/gofalwyr yn cael eu hatgoffa bod modd i'r Awdurdod Lleol cyhoeddi hysbysiad cosb benodedig ar gyfer bod yn hwyr yn gyson ar ôl cau'r gofrestr. Bydd hyn yn unol â Chod Ymddygiad yr Awdurdod Lleol ynghylch cyhoeddi Hysbysiadau Cosb Benodedig ar gyfer methu â presenoldeb ysgol, os yw nifer y codau absenoldeb heb awdurdod neu hwyr (codau O neu U) yn 10 neu'n uwch ar gyfer y tymor presennol.

5. Absenoldeb – diwrnod cyntaf

Dylai rhieni a chynhalwyr gysylltu â'r ysgol erbyn 9.00am os fydd plentyn yn methu â dod i'r ysgol ar y diwrnod hwnnw. Rhaid i rieni/gofalwyr nodi rheswm **llawn** am ddiffyg presenoldeb y plentyn; dydy dweud "teimlo'n sâl" yn unig ddim yn ddigonol. Rhaid iddyn nhw nodi hefyd pryd mae'n debygol bydd y plentyn yn dychwelyd i'r ysgol. Dylai rhieni/gofalwyr fod yn barod i ateb cwestiynau gan staff ynghylch cyflwr y disgybl, patrymau neu dueddiadau absenoldeb, ac unrhyw driniaeth y gallen nhw fod yn derbyn.

Os fydd rhiant/gwarchodwr ddim yn cysylltu â'r ysgol, bydd staff yn ceisio dod o hyd i reswm penodol dros fethiant y disgybl i ddod i'r ysgol ar ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb, ar ôl sesiwn cofrestru'r bore a sesiwn cofrestru'r prynhawn. Efallai bydd hyn yn golygu galwad ffôn, gwasanaeth neges destun, ymweliad i'r cartref gan aelod o staff neu Swyddog Lles Addysg. Ar ôl derbyn yr wybodaeth benodol, bydd y gofrestr yn cael ei diwygio er mwyn dangos y cod absenoldeb priodol (gweler Atodiad 1 am y mathau o godau).

Bydd plant sydd wedi'u pennu'n hynod agored i niwed yn derbyn blaenoriaeth, er enghraifft plant sy'n gyfarwydd i'r Gwasanaethau i Blant neu sy'n derbyn gofal (PDG). Bydd Gwasanaeth Lles Addysg yr awdurdod lleol yn derbyn hysbysiad o absenoldebau heb esboniad o bum niwrnod neu'n fwy (neu 24 awr mewn achos o blentyn sydd ar y gofrestr amddiffyn plant). Efallai byddan nhw'n cynnal ymweliad â'r cartref heb ei drefnu er mwyn pennu a yw'r plentyn yn ddiogel.

Gall unrhyw ddisgybl fod yn destun ymweliad gan y Gwasanaeth Lles Addysg ble mae gan yr ysgol bryder ynghylch presenoldeb, neu ddiffyg cyswllt gan rieni. Bwriad yr ymweliadau yma yw cynnig y cymorth cywir i oresgyn unrhyw rwystrau i fynychu'r ysgol.

6. Llythyron absenoldeb a thystiolaeth ategol

Bydd yr ysgol yn cadw llythyron gan rieni sy'n nodi'r rhesymau dros absenoldeb am gyfnod penodol, yn unol â pholisïau cadw'r ysgol. Bydd rhieni a chynhalwyr eisoes yn gwybod mai dim ond y pennaeth (neu'r unigolyn sy'n ei gynrychioli/ei chynrychioli) sydd â'r hawl i awdurdodi absenoldeb. Efallai bydd angen rhagor o wybodaeth, fel llythyr gan y meddyg er mwyn cofnodi’r rhesymau dros yr absenoldeb.

7. Absenoldebau meddygol a salwch

Mae'r ysgol yn deall y bydd adegau lle mae'n rhaid i ddisgybl fynd i apwyntiad meddygol yn ystod y dydd. Yn yr achosion yma, dylai'r ysgol weld copi o'r llythyr apwyntiad yr ysbyty **cyn** diwrnod yr apwyntiad fel bod yr ysgol yn ymwybodol o'r trefniadau. Serch hynny, dydy hyn ddim yn berthnasol i apwyntiadau doctor neu'r deintydd cyffredinol. Mae modd eu trefnu tu allan i oriau'r ysgol, a dylid ymdrechu i wneud hynny.

Os fydd disgybl yn absennol yn gyson oherwydd salwch, efallai bydd yr ysgol yn gofyn am dystiolaeth sy'n dangos bod y disgybl yn derbyn y driniaeth feddygol angenrheidiol. Byddai cerdyn apwyntiadau, llythyr o'r meddyg neu lun o feddyginiaeth ar bresgripsiwn yn ddigonol fel tystiolaeth feddygol. Heb y dystiolaeth angenrheidiol, efallai bydd yr ysgol yn rhoi gwybod i'r rhiant neu gynhaliwr fydd unrhyw absenoldebau yn y dyfodol yn anawdurdodedig nes bod y dystiolaeth feddygol angenrheidiol wedi'i darparu. Efallai bydd yr ysgol yn atgyfeirio'r mater i'r Gwasanaeth Lles Addysg.

8. Absenoldeb parhaus a chyson

Os bydd yna bryderon yn codi ynghylch lefelau presenoldeb ysgol, yna cyfrifoldeb yr athrawon dosbarth/tiwtoriaid cofrestru neu swyddogion presenoldeb yw e i dynnu sylw'r pennaeth at y materion yma (neu at sylw'r unigolyn sydd â chyfrifoldeb dros bresenoldeb).

Mewn achos lle bydd disgybl yn datblygu patrwm absenoldeb, bydd yr ysgol yn ceisio datrys y broblem cyn gynted ag y bo modd. Efallai bydd hyn yn cynnwys gwahodd y disgybl, rhieni neu gynhalwyr i gyfarfod yn yr ysgol. Serch hynny, os bydd yr absenoldeb yn parhau, bydd angen i'r ysgol wneud atgyfeiriad at y Gwasanaeth Lles Addysg pan fydd y gyfradd presenoldeb ysgol yn gostwng islaw 90% am y chwe wythnos ysgol flaenorol.

Os bydd achos o 10 sesiwn neu'n fwy o absenoldebau heb awdurdod yn ystod tymor yr ysgol (mae dwy sesiwn mewn diwrnod, bore a phrynhawn), efallai bydd yr ysgol yn rhoi hysbysiad cosb benodedig yn unol â Chôn Ymddygiad yr awdurdod lleol.

9. Absenoldeb cyson

Diffiniad Llywodraeth Cymru o absenoldeb cyson yw disgyblion sydd â lefel absenoldeb sy'n uwch nag 10% (cyfradd presenoldeb ysgol sy'n llai na 90%). Bydd y disgyblion yma yn destun cynllun gweithredu er mwyn eu cynorthwyo wrth iddyn nhw ddychwelyd i batrwm presenoldeb ysgol llawn. Efallai bydd y cynllun yma'n cynnwys atgyfeiriad at y Gwasanaeth Lles Addysg er mwyn derbyn cymorth ychwanegol ar gyfer y disgybl a'i deulu.

Os fydd y disgybl a'i deulu ddim yn ymgysylltu â'r cynllun gweithredu, efallai bydd camau llys yn cael ei gymryd yn erbyn y prif riant(rhieni) neu gynhaliwr(gofalwyr) drwy'r Gwasanaeth Lles Addysg.

10. Absenoldeb yn ymwneud â gwahaniaethu

Efallai bydd disgybl yn absennol o'r ysgol o ganlyniad i fwlio. Mae sawl math o fwlio, gall fod yn uniongyrchol (naill ai'n gorfforol neu ar lafar) neu'n anuniongyrchol, er enghraifft, anwybyddu disgybl neu beidio â siarad ag ef/hi. Efallai bydd peth o'r bwlio yn deillio o wahaniaethu.

Fel ysgol, byddwn ni yn monitro ac adrodd bob tymor am unrhyw achosion o fwlio gwahaniaethol. Os bydd absenoldeb disgybl yn gysylltiedig ag unrhyw un o'r achosion uchod, byddwn ni yn gweithredu er mwyn mynd i'r afael ar y sefyllfa.

11. Cyfnod absenoldeb/gwyliau yn ystod tymor yr ysgol

Anogir yn weithredol bod disgyblion ddim yn cymryd cyfnodau absenoldeb yn ystod tymor yr ysgol. Mae'n effeithio'n wael ar allu'r disgybl i ymgysylltu â'r cwricwlwm llawn. Does gan rieni na chynhalwyr ddim hawl awtomatig i dynnu'u plant o'r ysgol ar gyfer gwyliau teuluol. Byddan nhw'n cael eu hatgoffa o effaith absenoldebau ar gyrhaeddiad posibl y disgybl.

Bydd yr ysgol yn ystyried unrhyw gais am absenoldeb; rhaid i rieni a gofalwyr gyflwyno cais am ganiatâd ymlaen llaw (o leiaf pedair wythnos am wyliau teuluol). Mae modd cael ffurflenni cais am gyfnod absenoldeb oddi wrth yr ysgol, naill ai o'r dderbynfa neu o wefan yr ysgol. Bydd y pennaeth yn ystyried y cais ac yn ymateb o fewn 5 diwrnod ysgol i gadarnhau neu wrthod y cais. Yn dilyn hynny, gall rhiant neu gynhaliwr wneud penderfyniad gwybodus a ydyn nhw'n bwriadu mynd ymlaen â'r absenoldeb gan wybod am unrhyw ganlyniadau posibl.

Efallai bydd yr awdurdod lleol yn cyhoeddi hysbysiad cosb benodedig i rieni neu gofalwyr os ydyn nhw'n mynd â phlentyn ar wyliau neu gyfnod absenoldeb heb awdurdod yr ysgol. Mae copïau o Gôd Ymddygiad yr awdurdod lleol o ran Cyhoeddi Hysbysiadau Cosb Benodedig ar gael o'r ysgol, gwefan yr awdurdod lleol neu o'r Gwasanaeth Lles Addysg.

12. Hysbysiadau Cosb Benodedig am Beidio â Mynychu'r Ysgol

Efallai y bydd yr ysgol yn gofyn i'r awdurdod lleol gyflwyno hysbysiad cosb benodedig os bydd rhiant/cynhaliwr wedi methu â sicrhau bod ei blentyn/ei phlentyn yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd. Mae modd gwneud cais am hysbysiad cosb benodedig yn erbyn un o'r meini prawf canlynol:

1. Lle mae lleiafswm o 10 sesiwn heb awdurdod (5 diwrnod ysgol) yn y tymor presennol (nid oes angen i'r rhain fod yn olynol). Gallai hyn gynnwys disgyblion sy'n cyrraedd yn barhaus ar ôl i'r cyfnod cofrestru ddod i ben; (Argymhellir cadw cofrestrau ar agor am dri deg munud);

2. Pan fo rhieni/gofalwyr yn methu ag ymgysylltu ag ysgolion i wella cyfraddau presenoldeb ysgol eu plentyn;

3. Pan fo disgybl yn chwarae triwant yn rheolaidd yn ystod oriau ysgol (gall yr Heddlu ofyn am hysbysiad cosb am y drosedd hon);

4. Cymryd amser o'r ysgol i fynd ar wyliau heb ganiatâd yr ysgol.

Ysgolion i ddiwygio'r meini prawf uchod i gytuno â'u cod ymddygiad.

Er mwyn cydymffurfio â Rheoliadau Addysg (Hysbysiadau Cosb) (Cymru) 2013, bydd Ysgol Bro Preseli yn gweithredu yn unol â Chod Ymddygiad yr awdurdod lleol ar gyfer hysbysiadau cosb benodol am ddiffyg presenoldeb rheolaidd yn yr ysgol. Mae'n parhau i fod yn ôl doethineb y pennaeth i ganiatáu absenoldebau yn unol â chodau presenoldeb

Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010 a chanllawiau atodol a ddarperir gan yr awdurdod lleol.

Caiff absenoldeb pob plentyn ei ystyried yn unigol ac efallai y caiff cais am hysbysiad cosb benodedig ei wneud, os yw hynny'n briodol, er mwyn annog presenoldeb y disgybl yn y dyfodol. Os yw lefelau presenoldeb ysgol y disgybl yn sylweddol isel, yna mae modd ystyried gwneud atgyfeiriad at y Gwasanaeth Lles Addysg yn hytrach na gwneud cais am hysbysiad cosb benodedig.

13. Ailintegreiddio

Bydd yr ysgol yn croesawu pob disgybl yn ôl yn dilyn cyfnod absenoldeb. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod y disgybl yn derbyn unrhyw waith mae wedi'i golli, yn ogystal â gwybodaeth berthnasol am yr ysgol sy'n ymwneud â'r disgyblion.

Os ydy'r disgybl wedi bod yn absennol am gyfnod sylweddol, bydd cynllun ailintegreiddio'n cael ei gyflwyno sy'n unigryw i bob achos.

14. Swyddogaethau a Chyfrifoldebau

Mae Ysgol Bro Preseli yn ymwybodol bod sicrhau presenoldeb cyson yn faes gwaith ymdrechgar. Sail y gwaith yma yw sefydlu a manteisio ar berthnasau gwaith agos rhwng rhieni/gofalwyr, disgyblion, ysgolion, yr awdurdod lleol a gweithwyr proffesiynol eraill sy'n gweithio gyda phlant.

Rhan allweddol mewn unrhyw berthynas waith lwyddiannus yw dealltwriaeth glir o rôl a chyfrifoldebau pob person. Felly, mae'r canllaw canlynol yn egluro swyddogaethau a chyfrifoldebau'r sawl sy'n ymwneud â mynd i'r afael â materion absenoldeb.

14.1 Y Rhiant/gofalwr

O dan Adran 7 o Ddeddf Addysg 1996, y rhiant/gofalwr sy'n gyfrifol am sicrhau bod ei blentyn yn derbyn addysg lawn amser effeithiol sy'n briodol ar gyfer oedran, gallu a doniau'r plentyn ac ar gyfer unrhyw anghenion addysgol arbennig sydd gan y plentyn. Gallai hyn fod trwy fynychu'r ysgol, darpariaeth arall neu drwy addysg ddewisol yn y cartref (mae modd i'r rhiant/cynhaliwr ddewis i ddarparu addysg i'w plentyn).

Mae prydlondeb disgybl hefyd yn ofyniad cyfreithiol, mae'n bosibl y bydd rhieni/gofalwyr i ddisgybl sy'n hwyr yn gyson (ar ôl i'r gofrestr cau) hefyd wynebu achos cyfreithiol. Weithiau, mae yna amgylchiadau yn y cartref sy'n ei wneud yn anodd i ddisgybl gyrraedd yr ysgol yn brydlon. Mewn sefyllfaoedd fel hyn, caiff ystyriaeth briodol yn cael ei rhoi i gynnig y cymorth sydd angen i'r teulu.

14.2 Yr Ysgol

O dan Reoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010, mae'n ofynnol i ysgolion gymryd cofrestr ddwywaith y dydd; ar **ddechrau** cyfnod y bore, ac unwaith yn ystod cyfnod y prynhawn. Mae cywirdeb y gofrestr yn bwysig er mwyn cefnogi unrhyw ymyriadau statudol y gallai fod eu hangen. Dylid nodi ei bod yn drosedd peidio â chynnal cofrestri cywir.

Cyfrifoldeb yr ysgol yw monitro cyfraddau presenoldeb ysgol unigryw o leiaf bob wythnos, a defnyddio'i dulliau ei ymyrraeth ei hun i fynd i'r afael â materion presenoldeb ysgol disgyblion unigol lle mae cyfradd presenoldeb ysgol y disgybl yn 91% ac uwch. Os bydd cyfradd presenoldeb ysgol unigolyn yn disgyn i fod yn 90% neu'n is dros gyfnod o chwe wythnos, heb reswm eithriadol (h.y. mae'r mwyafrif o'r absenoldeb heb awdurdod), dylai'r ysgol wneud atgyfeiriad at y Gwasanaeth Lles Addysg. Serch hynny, gall ysgol atgyfeirio disgybl at y Gwasanaeth Lles Addysg os oes pryderon lles, hyd yn oed os yw'r gyfradd presenoldeb ysgol yn uwch nag 85% ar gyfer Ymweliadau Ymateb Lles.

Y Pennaeth fydd yn gyfrifol am reolaeth strategol materion presenoldeb ysgol ar draws yr ysgol. Bydd yn archwilio'r data yn wythnosol, yn monitro tueddiadau a phatrymau ar draws carfan o ddisgyblion, ac yn gwerthuso ymyriadau am eu heffaith a'u heffeithiolrwydd ac yn cyfeirio adnoddau er mwyn cael y canlyniad gorau posibl. Bydd y Pennaeth yn cyflwyno'r data i'r Corff Llywodraethu i'w graffu bob tymor.

Athrawon dosbarth fydd yn gyfrifol am lenwi cofrestrau sesiwn yn llawn ac yn gywir yn ystod pob sesiwn gofrestru. Mae'r ymarfer hwn yn sicrhau prosesau diogelu da, gan alluogi'r ysgol i wybod ble mae pob disgybl ar ddechrau pob sesiwn, ac yn sicrhau bod modd i glercod yr ysgol/rheolwyr y swyddfa ddechrau'r broses 'ymateb diwrnod cyntaf os nad yw'r disgybl yn bresennol. Dylid defnyddio meysydd nodiadau SIMS i sicrhau bod y manylion ychwanegol yn ymwneud â'r absenoldeb yn cael eu cyfleu a'u cadw ar ffeil.

Y Swyddog Presenoldeb Ysgol/Clerc yr Ysgol/Rheolwr y Swyddfa fydd yn gyfrifol am ddyletswyddau materion presenoldeb ysgol gweithredol dyddiol. Nhw fydd yn sicrhau bod yr athrawon dosbarth wedi cwblhau'r cofrestri bob dydd, ac yn cyfeirio'r mater at y Pennaeth os oes angen. Byddan nhw'n gwneud 'ymateb diwrnod cyntaf' bob bore ar gyfer y disgyblion hynny nad yw eu teuluoedd wedi cysylltu. Nhw fydd yn casglu'r dystiolaeth ategol, ac yn dilyn ceisiadau am unrhyw ffurflenni, nodiadau absenoldeb, ffurflenni cais am wyliau sydd heb eu clirio ac ati. Bydd y swyddogion yn paratoi'r data i'w ddadansoddi gan y Pennaeth, a gwneud atgyfeiriadau at y Gwasanaeth Lles Addysg.

Er mwyn gwneud cais am hysbysiad cosb benodedig, bydd yr ysgol yn monitro patrymau presenoldeb ysgol unigol eu disgyblion. Os caiff tueddiadau eu nodi sy'n cyd-fynd â'r meini prawf a nodwyd yng Nghod Ymddygiad yr awdurdod lleol, mae gan ysgol gyfle i wneud cais ffurfiol i'r awdurdod lleol gyhoeddi hysbysiad cosb.

14.3 Gwasanaeth Lles Addysg

Prif swyddogaeth y Gwasanaeth Lles Addysg yw gwella cyfraddau presenoldeb ysgol ym mhob ysgol a darpariaethau addysg eraill yn yr awdurdod lleol drwy gynorthwyo disgyblion a'u teuluoedd i oresgyn y rhwystrau sydd ganddyn nhw.

Mae'r Gwasanaeth Lles Addysg yn darparu cymorth i ysgolion, disgyblion, a'u teuluoedd, er mwyn sicrhau presenoldeb rheolaidd a ffyrdd o fynd i'r afael ag unrhyw anawsterau mewn perthynas ag absenoldeb. Mae'r Gwasanaeth Lles Addysg yn gweithio ar y cyd ag ystod o wasanaethau ac asiantaethau cymorth, ac yn gyswllt hanfodol rhwng y cartref a'r ysgol er mwyn sicrhau bod disgyblion yn elwa ar y cyfleoedd addysgol sydd ar gael iddyn nhw.

Mae'r gwasanaeth yn gweithredu ar ran yr awdurdod yn ei allu gorfodi statudol, ac mae'n gyfrifol am nifer o ddyletswyddau cysylltiedig sy'n cynnwys:

- rheoleiddio a chyhoeddi trwyddedau cyflogaeth plant a pherfformio ar gyfer plant a phobl ifanc oedran ysgol, a'u gwarchodwyr;
- ymchwilio, nodi ac olrhain plant y cyfeirir atyn nhw fel "Plant sy'n Colli Addysg";
- goruchwylio anghenion addysg disgyblion bregus, e.e. Teuluoedd Sipsiwn/Teithwyr;
- gweithio mewn partneriaeth â'r Heddlu i drefnu a chydlynu gweithrediadau triwantiaeth ffurfiol yn unol â deddfwriaeth Trosedd ac Anrhefn.

14.6 Yr Heddlu

Mae'r Heddlu'n chwarae rôl sylfaenol ym mentrau Cyrchoedd Triwantiaeth. Dylai Swyddogion yr Heddlu gael gwybod am blant sydd â rheswm cyfiawn am beidio â bod yn yr ysgol yn ystod y dydd, yn enwedig plant sy'n derbyn addysg o'r cartref a disgyblion sydd wedi'u gwahardd o'r ysgol. Yn ogystal â hyn, dylai'r Heddlu cael gwybod am wybodaeth berthnasol eraill fel oriau'r ysgol, gwyliau'r ysgol, diwrnodau hyfforddiant ac a yw plant eraill yn dod i'r ardal sydd â threfniadau ysgol gwahanol.

Dylai'r heddlu cael gwybod am ardaloedd cyfarwydd y bydd plant sy'n triwantio'n gyson yn ymgynnull, a'u cyfeiriad lle'n briodol.

Mae 'Fframwaith Presenoldeb ar gyfer Cymru Gyfan" yn awgrymu bod swyddogion yr Heddlu sy'n gweithredu â'r hawl i siarad â phobl ifainc yn gwneud hynny pan fydden nhw yn eu gwisg swyddogol (o ganlyniad i bryderon diogelu plant). Os oes modd, dylai'r Heddlu hefyd fod yng nghwmni Swyddog Lles Addysg, gan fod modd iddyn nhw wirio statws yr ysgol berthnasol.

Lle'n briodol, bydd yr Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig yn cael eu galw mewn perthynas â phroblemau'n ymwneud â disgyblion yn ymgynnull ar y rhwydwaith rheilffyrdd.

Yn ystod Cyrchoedd Triwantiaeth, efallai bydd achosion lle bydd yr unigolion dan amheuaeth yn gwrthod cydymffurfio. Mewn achosion fel hyn, a bod gan Swyddog yr Heddlu sail resymol dros gredu bod y plentyn neu'r person ifanc yn absennol o'r ysgol heb awdurdod, mae adran 16 ac adran 8 yn rhoi hawl i'r swyddog i ddefnyddio grym rhesymol fel sy'n angenrheidiol dan yr amgylchiadau. Yn yr un modd, unwaith y bydd y plentyn yn cael ei ddychwelyd i'r Lleoliad Canolog Dynodedig neu Ysgol a bod yr unigolion dan amheuaeth yn gwrthod cydymffurfio, os oes gan Swyddog yr Heddlu sail resymol dros gredu bod y plentyn neu'r person ifanc yn absennol o'r ysgol heb awdurdod, mae'r hawl ganddo/ganddi o dan adran 117 o Ddeddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984 yn galluogi'r swyddog i ddefnyddio grym rhesymol fel sy'n angenrheidiol dan yr amgylchiadau.

Fel rhan o God Ymddygiad yr awdurdod lleol ar gyfer mynd i'r afael â diffyg presenoldeb yn yr ysgol, mae hawl gan yr Heddlu i ofyn bod Hysbysiad Cosb Benodedig yn cael ei gyhoeddi os bydd disgybl yn cael ei ganfod mewn lle cyhoeddus yn ystod oriau'r ysgol (triwantio).

15. Mentrau ar gyfer Presenoldeb Ysgol

Bydd yr ysgol a'r awdurdod lleol yn gweithio'n agos er mwyn hyrwyddo presenoldeb ysgol, cyfraddau presenoldeb ysgol da a mynd i'r afael ar absenoldebau heb awdurdod.

Bydd yr ysgol yn defnyddio system wobrwyo i blant sydd â phresenoldeb da, neu sy'n llwyddo i wella'u cyfradd presenoldeb ysgol. Rhaid i unrhyw system wobrwyo yn un sy'n arwyddocaol i'r disgyblion, a sicrhau bod amseru'r gwobrwyon yn cael ei ystyried fel bod y plant yn cysylltu'r gwobrwyon â'u presenoldeb.

Bydd yr ysgol yn gweithio'n agos gyda'r Gwasanaeth Lles Addysg er mwyn ymgymryd â mentrau'r awdurdod lleol fel Ymweliadau Ymateb Lles, sesiynau Cwrdd a Chyfarch, a grwpiau targed.

16. Categoreiddio absenoldebau

Rhaid i unrhyw ddisgybl sydd ar gofrestr yr ysgol ac sydd yn absennol gael ei gofnodi o fewn un o'r categorïau canlynol.

- Absenoldeb wedi'i awdurdodi
- Absenoldeb heb ei awdurdodi
- Gweithgaredd Addysgol Awdurdodedig

Absenoldeb heb ei awdurdodi

Mae'r codau yma ar gyfer sesiwn lle mae disgybl yn absennol heb reswm, neu os yw'r absenoldeb yn un sydd wedi'i bennu'n un heb reswm dilys.

Absenoldeb wedi'i awdurdodi

Mae'r codau yma ar gyfer disgyblion yn absennol ac mae'r rheswm wedi'i bennu'n un dilys. Efallai bydd amgen tystiolaeth er mwyn cefnogi'r rheswm sydd wedi'i nodi (e.e. tystiolaeth feddygol, cerdyn apwyntiad, ac ati).

Gweithgaredd Addysgol Awdurdodedig

Mae'r codau yma'n cynnwys mathau o weithgareddau addysgol oddi ar y safle sydd dan oruchwyliaeth. Rhaid bod y gweithgareddau wedi'u hawdurdodi gan yr ysgol a/neu'r Awdurdod Lleol, a bod y sesiwn yn cael ei oruchwylio gan diwtor cymwys.

Byddai hyn yn cynnwys:

- Lleoliadau profiad gwaith
- Teithiau ysgol ac ymweliadau addysgol
- Gweithgareddau chwaraeon
- Cyrsiau cyswllt neu addysg awdurdodedig mewn lleoliad arall
- Addysg sydd wedi'i threfnu gan y Gwasanaeth Iechyd Meddwl i Blant a Phobl Ifanc (CAMHS)

17. Cofrestriad deuol

Bydd disgyblion sydd yn mynychu dwy ysgol wedi'u cofrestru gyda'r naill leoliad. Mae'r statws cofrestru yn y system wybodaeth reoli yn nodi'r prif leoliad addysg a ph'un yw'r is-leoliad. Sefyllfa enghreifftiol byddai disgybl sydd wedi'i gofrestru yn yr ysgol yma, ond sydd hefyd yn mynychu darpariaeth Addysg Heblaw yn yr Ysgol neu uned cyfeirio

disgyblion am ddyddiau penodol bob wythnos. Y brif ysgol fydd yr ysgol lle mae'r disgybl yn treulio dros 50% o'i hamser. Y llall fydd yr is-leoliad.

Yr ysgol, neu'r lleoliad lle mae disgwyl i'r plentyn fod yn bresennol, sydd yn gyfrifol am gadw cofnod cywir o bresenoldeb y disgybl ac archwilio unrhyw ddiffyg presenoldeb. Bydd yr ysgol yn cysylltu â'r darparwr addysg arall bob dydd er mwyn nodi'r disgyblion sydd yn absennol o'r sesiwn a'u nodi ar y gofrestr yn unol â hynny.

18. Cadw cofnodion

Caiff cofrestri cyfrifiadurol eu cadw fel copïau electronig wrth gefn. Mae rheoliadau presenoldeb ysgol yn nodi y dylid cadw cofnodion am o leiaf tair blynedd; fodd bynnag, mae'n arfer da ymestyn y cyfnod yma'n unol â'r amserlen cadw cofnodion addysg.

19. Gwirio cofrestri

Bydd yr awdurdod lleol yn cynnal gwiriadau ffurfiol o gofrestri'r ysgol bob tymor er mwyn sicrhau eu bod nhw'n cydymffurfio â deddfwriaeth genedlaethol. Dylid nodi bod cofrestri yn ddogfennau cyfreithiol ac mae'n drosedd i beidio â chynnal cofnodion cywir.

20. Targedau presenoldeb ysgol

Mae system wedi'i sefydlu sy'n dadansoddi cyflawniad tuag at y targedau. Y Pennaeth sydd yn gyfrifol am oruchwylio'r gwaith yma. Bydd yr ysgol a'r Corff Llywodraethu yn defnyddio'r data presenoldeb ysgol sydd ar gael gan y Consortiwm a'r awdurdod lleol wrth adolygu targedau a dadansoddiad y deilliannau o'u cymharu ag ysgolion tebyg o ar draws y rhanbarth.

Bydd y Pennaeth yn cyflwyno'r data presenoldeb ysgol ym mhob adroddiad tymhorol i'r Corff Llywodraethu er mwyn i'r Llywodraethwyr graffu'r ffigyrau yn erbyn y data cyrhaeddiad. Bydd gan Lywodraethwyr gyfle i herio'r data ochr yn ochr â'r arferion ar gyfer rheoli presenoldeb er mwyn mynd i'r afael â chyfraddau absenoldeb cyffredinol ar draws yr ysgol ac o fewn carfanau o ddysgwyr penodol.

Targedau ein hysgol ni yw: Cynradd 98.2%

21. Cynllun Gweithredu Strategol

Bydd yr ysgol yn cynhyrchu cynllun gweithredu er mwyn dangos sut mae'r ysgol yn bwriadu cyflawni ei thargedau presenoldeb ysgol. Bydd hyn yn cynnwys y canlynol: nodau'r ysgol ar gyfer grwpiau o ddysgwyr sy'n dueddol o fod yn absennol (gan gynnwys disgyblion sy'n agored i niwed), sut mae'n bwriadu cau'r bwlch rhwng cyfraddau presenoldeb ysgol y plant sy'n derbyn prydau ysgol am ddim a'r sawl sydd ddim yn eu derbyn, rheolaeth weithredol presenoldeb, rheolaeth strategol presenoldeb gan gynnwys gwerthuso effaith ymyriadau ac ati.

Bydd y cynllun gweithredu hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol a chaiff ei ddefnyddio i lywio Cynllun Gwella'r Ysgol.

ATODIAD 1

Y system gofrestru
Bydd y codau cenedlaethol canlynol yn cael eu defnyddio i gofnodi manylion presenoldeb.

COD	DISGRIFIAD	YSTYR
/	Presennol (BORE)	Yn bresennol
****	Presennol (PRYNHAWN)	Yn bresennol
B	Wedi'i addysgu oddi ar y safle (DIM cofrestru deuol	Gweithgarwch Addysg Cymeradwy
C	Amgylchiadau eraill wedi'u hawdurdodi (sydd ddim â chod/disgrifiad	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
D	Cofrestru deuol (h.y. mae'r disgybl yn mynychu sefydliad arall)	Gweithgarwch Addysg Cymeradwy
E	Wedi'i wahardd (dim darpariaeth arall wedi'i threfnu)	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
F	Gwyliau teuluol estynedig (wedi'u	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
G	Gwyliau teuluol estynedig (HEB eu cytuno neu wedi	Absenoldeb heb ei awdurdodi
H	Gwyliau teuluol (wedi'u cytuno)	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
I	Salwch (NID apwyntiadau meddygol neu ddeintyddol	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
J	Cyfweliad	Gweithgarwch Addysg
L	Hwyr (cyn diwedd cofrestru)	Yn bresennol
M	Apwyntiad meddygol neu	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
N	Dim rheswm wedi'i ddarparu hyd yma ar gyfer yr	Absenoldeb heb ei awdurdodi
O	Absenoldeb heb ei awdurdodi (sydd ddim â chod/disgrifiad arall)	Absenoldeb heb ei awdurdodi
P	Gweithgarwch chwaraeon	Gweithgarwch Addysg
R	Defod grefyddol	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
S	Absenoldeb ar gyfer astudio	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
T	Absenoldeb teithwyr	Absenoldeb wedi'i awdurdodi
U	Hwyr (ar ôl diwedd cofrestru)	Absenoldeb heb ei awdurdodi
V	Ymweliad neu daith addysgol	Gweithgarwch Addysg
W	Profiad gwaith	Gweithgarwch Addysg
X	Sesiynau heb eu hamserlennu ar gyfer disgyblion sydd ddim yn	Heb eu cyfrif yn y diwrnodau presenoldeb posib
Y	Ysgol ar gau'n orfodol	Heb eu cyfrif yn y diwrnodau presenoldeb posib
Z	Disgyblion ddim ar gofnod yr ysgol eto	Heb eu cyfrif yn y diwrnodau presenoldeb posib
#	Ysgol ar gau i ddisgyblion	Heb eu cyfrif yn y diwrnodau presenoldeb posib

ATODIAD 2

Deddfwriaeth a chanllawiau

Mae Deddf Addysg 1996 Rhan 1, Adran 7 yn nodi:

‘The parent of every child of compulsory school age shall cause him to receive efficient full-time education suitable:

(a) to his age, ability and aptitude and

(b) to any special needs he may have either by regular attendance at school or otherwise.'

At ddibenion addysgol mae'r term 'rhiant' yn golygu rhieni naturiol ac yn cynnwys unrhyw unigolyn sydd â chyfrifoldeb rhiant neu sydd â gofal o ddydd i ddydd y plentyn.

Mae Adran 444 1, 1(a) a (ZA) yn cynnwys manylion o pan fydd hi'n drosedd os na fydd plentyn yn mynychu'r ysgol neu ddarpariaeth arall wedi'i drefnu gan yr Awdurdod Lleol.

Mae Rheoliadau Addysg (Hysbysiadau Cosb) (Cymru) 2013 yn gosod y fframwaith er mwyn gweithredu cynllun Hysbysiad Cosb Benodedig.

Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011

Cofrestrau a mynediad.

- Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010
- Rheoliadau Addysg (Y Diwrnod Ysgol a'r Flwyddyn Ysgol) (Cymru) (Diwygio) 2006

Targedau presenoldeb ysgol

- Rheoliadau Addysg (Perfformiad Ysgol a Thargedau Absenoldeb heb Awdurdod) (Cymru) (Diwygio) 2006.

Dogfennau cyfarwyddyd sy'n ymwneud â phresenoldeb

- Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru Gyfan
- Cadw Dysgwyr yn Ddiogel
- Perthyn, ymgysylltu a chyfranogi - Canllawiau ar wella lefelau ymgysylltu a phresenoldeb dysgwyr
- Fframwaith Presenoldeb Cymru Gyfan
- Cylchlythyr Cynulliad Cenedlaethol Cymru 47/2006 Cynhwysiant a Chymorth i Ddisgyblion.
- Strategaeth Presenoldeb Consortiwm De Ddwyrain Cymru
- Cod Ymddygiad Lleol yn ymwneud â'r cynllun Hysbysiad Cosb Benodedig
- Canllawiau Llywodraeth Cymru ar hysbysiadau cosb am beidio â mynychu'r ysgol yn rheolaidd
- Canllawiau Llywodraeth Cymru ar godau presenoldeb

Codau ar gyfer cyrsiau a gweithgareddau cyffredin

EITHRIADAU	Cod	**Enghreifftiau Maes** Nodiadau SIMS
Arholiadau Cerddoriaeth	B	Arholiad Cerddoriaeth Derbyn a chael copi o lythyr
Therapi Iaith a Lleferydd	B	Derbyn a chael copi o'r llythyr SALT
Clinig Asma	M	Clinig Asma. Copi o'r cerdyn apwyntiad
Ffisiotherapi	M	Copi o'r cerdyn apwyntiad am Ffisiotherapi
Teithiau Chwaraeon	C	Taith (e.e. Rygbi) a'r dyddiad Copi o'r dystiolaeth
Academi Pêl-droed (â addysgu mewn dosbarth)	B	E.e. Academi Caerdydd ac addysgu. Copi o lythyr
Academi Pêl-droed (heb addysgu mewn dosbarth)	C	E.e. Academi Abertawe Copi o lythyr
Cystadlaethau Clwb neu Genedlaethol	P	Gweithgaredd / Cystadleuaeth, Lleoliad a'r Dyddiad Copi o lythyr
Taith Tramor am Gystadleuaeth	P	Gweithgaredd / Cystadleuaeth, Lleoliad a'r Dyddiad Copi o lythyr
Amserau teithio i'r cystadlaethau (ynghyd â llythyr gan y Clwb)	C	Teithio i (Enw'r lle) ar gyfer cystadleuaeth. Copi o lythyr
E-ddysgu, lle mae yna becyn sydd wedi'i gytuno â'r Awdurdod Lleol	B	E-ddysgu Copi o'r llythyr dystiolaeth.
Plentyn yn perfformio	C	Plentyn yn perfformio. Tystiolaeth gyda'r Awdurdod Lleol.

*** Rhaid i'r ysgol gadw unrhyw dystiolaeth sydd wedi'i ddarparu i ategu defnydd y cod**